

Uppföljning av riksdagens tillämpning av subsidiaritetsprincipen

---

Till konstitutionsutskottet

Konstitutionsutskottet beslutade den 14 september 2017 att ge övriga utskott tillfälle att yttra sig över iakttagelserna om riksdagens tillämpning av subsidiaritetsprincipen som har redovisats i en promemoria som tagits fram inom konstitutionsutskottet. Konstitutionsutskottet vill särskilt att utskotten kommenterar och bedömer vissa angivna frågor.

Miljö- och jordbruksutskottet har beslutat att yttra sig över konstitutionsutskottets promemoria.

Utskottets överväganden

Bakgrund

Lissabonfördraget trädde i kraft den 1 december 2009. Sedan dess har riksdagen enligt 9 kap. 20 § riksdagsordningen (RO) som uppgift att pröva om ett utkast till lagstiftningsakt strider mot subsidiaritetsprincipen. Prövningen utförs av utskotten i riksdagen. Konstitutionsutskottet ska enligt 7 kap. 8 § RO följa tillämpningen av subsidiaritetsprincipen och en gång om året meddela kammaren sina iakttagelser.

Riksdagsstyrelsen har, med anledning av ett tillkännagivande i betänkande 2015/16:KU16 Författningsfrågor, sammankallat en parlamentarisk kommitté med uppdraget att utreda riksdagens arbete med EU-frågor, inklusive hur riksdagen bör och kan förhålla sig till en utveckling inom EU med en förstärkt roll för de nationella parlamenten. I uppdraget ingår bl.a. att se över riksdagens arbete med subsidiaritetsprövningar. Utredningsuppdraget ska redovisas senast den 1 februari 2018.

I promemorian Konstitutionsutskottets uppföljning av riksdagens tillämpning av subsidiaritetsprincipen 2017 (pm 2017-09-14) redogör konstitutionsutskottet för sina iakttagelser om de subsidiaritetsprövningar som har gjorts av riksdagen under perioden den 1 januari–31 december 2016. Även det samlade utfallet av tidigare subsidiaritetsprövningar uppmärksammas.

Mot denna bakgrund efterfrågar konstitutionsutskottet särskilt följande kommentarer och bedömningar:

1. En kommentar om det samlade utfallet av genomförda subsidiaritetsprövningar på olika politikområden under 2016 jämfört med 2015 samt sedan Lissabonfördragets ikraftträdande.
2. En samlad bedömning av i vilken utsträckning utrymmet för nationella åtgärder på olika politikområden inom utskottets beredningsområde minskat till följd av utkast till lagstiftningsakter från EU som subsidiaritetsprövats av utskottet sedan Lissabonfördraget trädde i kraft samt hur den sammantagna utvecklingen på olika politikområden förhåller sig till upprätthållandet av subsidiaritetsprincipen.
3. En redogörelse för i vilken utsträckning utskottet har gjort en proportionalitetsbedömning inom ramen för subsidiaritetsprövningen av utkast till lagstiftningsakter.
4. En kommentar till kommissionens motiveringar avseende subsidiaritetsprincipen.
5. En kommentar om i vilken utsträckning utskottet använder sig av IPEX eller kontakter med riksdagens representant vid EU:s institutioner för inhämtande och utlämnande av information.
6. Kommentarer i övrigt om hur utskottet anser att subsidiaritetsprövningarna fungerar och eventuella förslag eller önskemål till förbättringar.

Utskottets ställningstagande

Under perioden 2010–2016 genomfördes totalt 623 subsidiaritetsprövningar av riksdagens utskott. Miljö- och jordbruksutskottet har prövat flest utkast till lagstiftningsakter av alla utskott (125 stycken), vilket utgör 20 procent av alla utkast som prövats av riksdagen under denna period.

Under 2016 genomfördes totalt 101 subsidiaritetsprövningar av riksdagens utskott. Miljö- och jordbruksutskottet prövade nio utkast. I samtliga fall ansåg utskottet att förslagen inte stred mot subsidiaritetsprincipen. Under 2015 prövade utskottet fem utkast till lagstiftningsakter. Inget av utkasterna ledde till något utlåtande eller motiverat yttrande från utskottet.

Utskottet noterar att riksdagen håller på att se över arbetsformerna för EU-arbetet, däribland subsidiaritetsprövningen. Utskottet delar konstitutionsutskottets uppfattning att det är angeläget att belysa om riksdagens arbete med EU-frågor bedrivs på ett ändamålsenligt sätt och om formerna för arbetet är ändamålsenliga och ger bästa möjliga förutsättningar för riksdagen att fullgöra sina uppgifter (bet. 2015/16:KU16). I detta sammanhang vill utskottet understryka vikten av att kunna ta del av utkast till lagstiftningsakter på ett tidigt stadium för att kunna utföra en subsidiaritetsprövning och eventuellt yttra sig innan förhandlingarna inom EU påbörjas.

När det gäller kommissionens motiveringar av subsidiaritetsprincipen i utkast till lagstiftningsakter anförde utskottet följande i yttrande 2014/15:MJU1y Riksdagens tillämpning av subsidiaritetsprövningen:

Utskottet har i tidigare uppföljningar och senast vid uppföljningen hösten 2013 kommenterat kommissionens brist på motiveringar om förenlighet med subsidiaritetsprincipen. Av de 21 subsidiaritetsärenden som utskottet prövade under 2013 saknades motivering i nio av kommissionens förslag. Utskottet anser att det är av yttersta vikt att kommissionen motiverar sina förslag utförligt med ett tydligt resonemang om hur den kommer fram till att den föreslagna förordningen är förenlig med subsidiaritetsprincipen.

Av de utkast till lagstiftningsakter som utskottet prövade under 2016 saknades motivering från kommissionen när det gäller subsidiaritetsprincipen i ett fall. Under 2015 saknades det motivering i två fall. Utskottet vill återigen poängtera vikten av att kommissionen motiverar alla sina förslag när det gäller subsidiaritetsprincipen.

I övrigt vidhåller utskottet sina synpunkter som framfördes i miljö- och jordbruksutskottets yttrande 2014/15:MJU1y Riksdagens tillämpning av subsidiaritetsprövningen.

Stockholm den 26 oktober 2017

På miljö- och jordbruksutskottets vägnar

Matilda Ernkrans

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Matilda Ernkrans (S), Kristina Yngwe (C), Maria Malmer Stenergard (M), Isak From (S), Johan Hultberg (M), Sara Karlsson (S), Martin Kinnunen (SD), Åsa Coenraads (M), Johan Büser (S), Stina Bergström (MP), Gunilla Nordgren (M), Monica Haider (S), Runar Filper (SD), Lars Tysklind (L), Jens Holm (V), Marianne Pettersson (S) och Magnus Oscarsson (KD).